

Στεκομαστε Μαζί

Ενάντια στον Σχολικό Εκφοβισμό

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

21% των μαθητών/μαθητριών Γυμνασίων στην Κύπρο έχουν δηλώσει ότι εκφοβίζουν συμμαθητές/συμμαθήτριες τους και 20% έχουν δηλώσει ότι είναι θύματα εκφοβισμού.

Ο σχολικός εκφοβισμός είναι μια μορφή βίας με **πολλές αρνητικές συνέπειες** για τους θύτες, τα θύματα, και τους θεατές.

«ΣΤΕΚΟΜΑΣΤΕ ΜΑΖΙ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΝ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟ» στο σχολείο μας!

Στηρίζεται στο θεωρητικά και ερευνητικά θεμελιωμένο πρόγραμμα πρόληψης **Viennese Social Competence Program (ViSC)** της Dagmar Strohmeier και το οποίο εφαρμόστηκε ήδη σε 5 χώρες με εξαιρετικά αποτελέσματα στη μείωση του σχολικού εκφοβισμού και την ενίσχυση των κοινωνικών, συναισθηματικών και διαπολιτισμικών δεξιοτήτων των μαθητών/μαθητριών.

Στην Κύπρο το πρόγραμμα ViSC εφαρμόστηκε στα Ελληνικά με μεγάλη επιτυχία σε 18 σχολεία μεταξύ του 2012-2020 (Σολομώντος-Κουντούρη & Strohmeier).

Σε αυτόν τον κύκλο εφαρμογής του προγράμματος στα Ελληνικά, το ViSC **προσφέρεται σε εκσυγχρονισμένη έκδοση** (Σολομώντος-Κουντούρη, Λούτσιου, Δημητρίου 2004) από την Ομάδα Έργου του Στεκόμαστε Μαζί του Πανεπιστήμιο Κύπρου.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤΕΚΟΜΑΣΤΕ ΜΑΖΙ-VISC

Εφαρμόζεται Υπό την Αιγίδα του ΥΠΑΝ

Βασικός Στόχος

Η πρόληψη του φαινομένου του σχολικού εκφοβισμού και της θυματοποίησης στο σχολείο καθώς επίσης και η προαγωγή ενός ειρηνικού κλίματος συμβίωσης και αισθήματος ασφάλειας για όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες.

Στόχοι για όλη τη σχολική μονάδα

- Η πρόληψη του σχολικού εκφοβισμού να γίνει επιθυμία και στόχος όλων.
- Το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού να προληφθεί και να μειωθεί.

Στόχοι για τους/τις εκπαιδευτικούς

- Να καθοριστούν μέτρα για την πρόληψη του σχολικού εκφοβισμού.
- Να αναγνωρίζονται και να καταγράφονται αποτελεσματικά τα περιστατικά σχολικού εκφοβισμού.
- Να εφαρμοστεί αποτελεσματικά το πρωτόκολλο χειρισμού των περιστατικών σχολικού εκφοβισμού.
- Να προσφερθούν τα μαθήματα του προγράμματος προς όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες.

Στόχοι για την κάθε τάξη, για όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες

- Να συμμετάσχουν στα μαθήματα των κοινωνικών, συναισθηματικών και διαπολιτισμικών δεξιοτήτων.
- Να συνεργαστούν για να ετοιμάσουν και να παρουσιάσουν μια κοινή δράση που να αφορά την προώθηση μηνυμάτων ενάντια στον σχολικό εκφοβισμό.

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΌΛΩΝ ΜΕ ΚΟΙΝΟ ΣΤΟΧΟ
την πρόληψη του σχολικού εκφοβισμού

ΡΟΛΟΙ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΕΣ

Διευθυντής/Διευθύντρια: Διατηρεί την ευθύνη για την ομαλή διεξαγωγή του προγράμματος. Προάγει την αποδοχή του προγράμματος από τη σχολική κοινότητα. Συμβάλει στην ανάπτυξη και στην εφαρμογή της σχολικής πολιτικής για την πρόληψη σε συνεργασία με την Επιτροπή Προαγωγής Υγείας. Διευκολύνει την οργάνωση των επιμορφώσεων και την υλοποίηση του εκπαιδευτικού προγράμματος.

Σχολική Ομάδα Διαχείρισης Περιστατικών Σχολικού Εκφοβισμού: Αποτελείται από μέλη της διεύθυνσης και του καθηγητικού συλλόγου. Αναλαμβάνει να διερευνήσει και να διαχειριστεί περιστατικά σχολικού εκφοβισμού και προβαίνει στις απαραίτητες συζητήσεις με μαθητές/μαθήτριες θύματα και θύτες και με γονείς/κηδεμόνες.

Όλα τα Μέλη του Καθηγητικού Συλλόγου: Όλοι οι εκπαιδευτικοί συμβάλλουν στην πρόληψη του σχολικού εκφοβισμού και εφαρμόζουν την κοινή πολιτική του σχολείου. Υπερασπίζονται τα δικαιώματα όλων των μαθητών/μαθητριών για ένα σχολείο χωρίς βία και εκφοβισμό, αναγνωρίζουν τυχόν περιστατικά σχολικού εκφοβισμού και παρεμβαίνουν άμεσα για να τα σταματήσουν. Προβαίνουν σε αναφορά περιστατικών εκφοβισμού στην Ομάδα Διαχείρισης και συνεργάζονται για ό,τι άλλο χρειαστεί. Υποστηρίζουν τη διεξαγωγή του εκπαιδευτικού προγράμματος.

Όλοι οι Μαθητές/Μαθήτριες: Συμβάλλουν στην πρόληψη του σχολικού εκφοβισμού. Απορρίπτουν φαινόμενα σχολικού εκφοβισμού και εκπαιδεύονται να παρεμβαίνουν και να αναζητούν βοήθεια σε περίπτωση που γίνουν θεατές σε κάποιο περιστατικό σχολικού εκφοβισμού.

Ομάδα Εκπαιδευτών Στεκόμαστε Μαζί-ViSC: Αποτελείται από τρεις επαγγελματίες: (1) Σχολικό Ψυχολόγο από την Ομάδα Έργου του Πανεπιστημίου Κύπρου, (2) Σύμβουλος Επαγγελματικού Προσανατολισμού του σχολείου, και (3) Εκπαιδευτικό Ψυχολόγο του σχολείου. Έχουν την ευθύνη να προσφέρουν επιμόρφωση, εμπειρογνωμοσύνη, και υποστήριξη στο σχολείο για να αναπτυχθεί και να εφαρμοστεί η σχετική πολιτική σύμφωνα με τα πρωτόκολλα, να διαμορφωθεί ένα σχολικό κλίμα σεβασμού και συνεργασίας, και να διεξαχθεί το εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

Ολιστικό Πρόγραμμα Πρόληψης Σχολικού Εκφοβισμού

ΔΡΑΣΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1η ΧΡΟΝΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- **Κατάρτιση και επιμόρφωση** Διευθυντικής Ομάδας και Ομάδας Αγωγής Υγείας. Διαμόρφωση της σχολικής πολιτικής πρόληψης και διαχείρισης περιστατικών.
- **Επιμόρφωση** καθηγητικού συλλόγου.
- **Ενημέρωση και κατάρτιση** γονέων/κηδεμόνων.
- **Εφαρμογή** εκπαιδευτικού προγράμματος από τους/τις εκπαιδευτικούς σε ΌΛΑ τα τμήματα σε ΟΛΕΣ τις τάξεις (5 Μαθήματα + Τελική Δράση/Πανηγύρι).

2η ΧΡΟΝΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Εδραίωση της εφαρμογής της πολιτικής πρόληψης και διαχείρισης περιστατικών σχολικού εκφοβισμού, προσφορά προγράμματος σε μαθητές/μαθήτριες Α' τάξης, **επιμόρφωση** εκπαιδευτικών και γονέων, και δυνατότητα για νέα μαθήματα με μαθητές/μαθήτριες.

ΚΟΙΝΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Αρχή 1 ΣΕΒΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Όλοι οι μαθητές και οι μαθήτριες έχουν το δικαίωμα να αισθάνονται ότι τυγχάνουν σεβασμού και ότι νιώθουν ασφάλεια στο σχολείο.

Αρχή 2 ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑ

Η σχολική κοινότητα είναι υπεύθυνη για την πρόληψη και τη διαχείριση του σχολικού εκφοβισμού.

Αρχή 3 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Η σχολική κοινότητα ορίζει μέτρα για πρόληψη, αναγνώριση και παρεμπόδιση της εκδήλωσης περιστατικών σχολικού εκφοβισμού. Ταυτόχρονα, προωθεί τη συνεργασία όλων για την εφαρμογή τους.

ΚΟΙΝΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΟΡΙΣΜΩΝ

- Η **βία** είναι η πραγματική ή επαιελούμενη εσκεμμένη χρήση σωματικής ή ψυχολογικής δύναμης ή εξουσίας, που στρέφεται κατά το ίδιο το άτομο ή κατά άλλου ατόμου ή κατά μιας ομάδας ή κοινότητας και η οποία είτε επιφέρει ή έχει μεγάλη πιθανότητα να επιφέρει τραυματισμό, θάνατο, ψυχολογική βλάβη, δυσλειτουργική ανάπτυξη, ή στέρηση.
- Η **επιθετικότητα** είναι η εμπρόθετη επίθεση από ένα άτομο σε ένα άλλο άτομο με σκοπό να επιφέρει τραυματισμό (σωματικό ή ψυχολογικό).
- Ο **σχολικός εκφοβισμός** είναι η απρόκλητη, επαναλαμβανόμενη επίθεση, η οποία ασκείται από ένα θεωρούμενο ως ισχυρότερο μαθητή ή μια μαθήτρια, τον «θύτη» προς ένα θεωρούμενο ως ασθενέστερο μαθητή ή μαθήτρια, το «θύμα,» και έχει στόχο να πληγώσει.
- Η **κοινωνική επάρκεια** περιγράφει την ικανότητα ενός ατόμου να επιτυγχάνει τους στόχους του και συγχρόνως να διατηρεί θετικές σχέσεις με τους άλλους.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΚΦΟΒΙΣΜΟΥ

1.ΣΥΖΗΤΗΣΗ με ΘΥΜΑΤΑ

Κατευθυντήριες αρχές

1. Κερδίστε την εμπιστοσύνη του θύματος με τη στάση σας.
2. Δείξτε ότι λαμβάνετε σοβαρά υπόψην όσα μοιράζεται μαζί σας το θύμα.
3. Συνεχής υποστήριξη και ενίσχυση του θύματος με τρόπο που να είναι πιο αποτελεσματικό στη διαχείριση αυτών των περιστατικών.

Ροή της συζήτησης

1. Αποσαφήνιση της κατάστασης κυρίως μέσα από τη διερεύνηση του περιστατικού.
2. Ξεκάθαρη ένδειξη υποστήριξης προς το θύμα.
3. Συνεχόμενη ενημέρωση και πληροφόρηση για περαιτέρω ενέργειες.
4. Συμφωνία για επικείμενες συναντήσεις για να αναπτυχθούν εναλλακτικές επιλογές δράσης σε επεισόδια εκφοβισμού.
5. Παρακολούθηση της κατάστασης

2. ΣΥΝΟΜΙΛΙΑ με ΘΥΤΕΣ

Κατευθυντήριες αρχές

1. Γίνεται σαφές ότι κανένα είδος βίας δεν είναι αποδεκτό.
2. Αποδοκιμάζεται η πράξη και όχι ο θύτης.
3. Οριοθετείται η πράξη εκφοβισμού και ξεκαθαρίζεται ότι δεν είναι αποδεκτή.
4. Προωθείται η ενσυναίσθηση προς το «θύμα».

Ροή της συζήτησης

1. Εστίαση στη σοβαρότητα της πράξης.
2. Αποφυγή εμπλοκής σε διάλογο.
3. Εξέυρεση μιας λογικής διαδικασίας επανόρθωσης.
4. Συμφωνία για μια δεύτερη συζήτηση για να εξευρεθούν περαιτέρω εναλλακτικές επιλογές δράσης.
5. Παρακολούθηση της κατάστασης